Άγιος Μάξιμος ο Ομολογητής: «Ουδέν ούτε εννοίας θανάτου φοβερώτερον, ούτε Θεού μνήμης θαυμασιώτερον» (Ηλιάδης Σάββας, Δάσκαλος)

Categories : ΘΕΟΛΟΓΙΑ

Date : 26 Νοεμβρίου, 2015

Πόσο αρμονικά και ισορροπημένα παραθέτει ο Άγιος τις δυο αυτές λειτουργίες της ψυχής του ανθρώπου, τη σκέψη και τη μνήμη, υπενθυμίζοντας το σκοπό, για τον οποίο τις έβαλε ο Θεός μέσα μας. Η καθεμιά, συνταιριασμένη με το αντίστοιχο θέμα, με το οποίο έχει να ασχολείται. Η **σκέψη με το θάνατο**, για να κρατήσει τον άνθρωπο στη **φρόνηση** και στη **σύνεση** και η **μνήμη με το Θεό**, για να τον κρατήσει στη ζωντανή **ελπίδα**. Είναι οι κορυφαίες απασχολήσεις τους στην παρούσα ζωή. Χαρακτηρίζει, τη σκέψη του θανάτου φοβερότερη από όλα όσα έχει να σκέφτεται ο άνθρωπος και τη μνήμη του Θεού θαυμασιότερη από όλα όσα έχει να θυμάται. Τέλειος συνδυασμός.
Είναι πολύ επίκαιρα τα λόγια αυτά του Αγίου, καθόσον ο φόβος της ανασφάλειας και κατ` επέκταση του θανάτου, πλανάται απειλητικός και τυραννικός στις ημέρες μας, λόγω της αστάθειας και της κρισιμότητας της καταστάσεως των περί την ειρήνη θεμάτων στην ανθρωπότητα. Η ειρήνη καθίσταται πλέον επισφαλής και ο κόσμος περιμένει από τους ισχυρούς. Με ανεξήγητη καθυστέρηση, με ύποπτη αναβλητικότητα, με απάνθρωπη, σαδιστική διάθεση, ως οι χείριστοι των τυράννων, οι κρατούντες ισχυροί του κόσμου, περιμένουν να εξουθενωθούν οι ψυχές, κρατώντας τες στο χέρι, μέχρι τελικής ψυχικής εξόντωσης. Να φοβούνται οι λαοί, για να κάνουν αυτοί ανενόχλητοι τις άνομες πράξεις τους.

Ξέρουν πως δεν έχουν να καταφύγουν αλλού οι άνθρωποι και περιμένουν απ` αυτούς τη λύτρωση. Αφού κατάφεραν, με όλα τα μέσα που διαθέτουν, να κάνουν τους εαυτούς τους θεούς, τώρα παίζουν χωρίς αντίπαλο. **Πού να ελπίσει ο άνθρωπος;** Αφού δεν υπάρχει πίστη στο ζωντανό Θεό της αγάπης, αφού τελειώνουν όλα εδώ, αφού δεν υπάρχει άλλος κόσμος πνευματικός, αφού δεν υπάρχει αιωνιότητα, αφού λησμονήθηκε το ψαλμικό: «*μὴ πεποίθατε ἐπ᾽ ἄρχοντας, ἐπὶ υἱοὺς ἀνθρώπων, οἷς οὐκ ἔστι σωτηρία*» (Ψαλ. 145,3), πού να ελπίσει;

Όμως **ο άγιος Μάξιμος ο Ομολογητής** και δι` αυτού η Αγία μας Εκκλησία, **δίνει στον άνθρωπο απάντηση και λύση** και μάλιστα καταλυτική. «*Ουδέν ούτε εννοίας θανάτου φοβερώτερον, ούτε Θεού μνήμης θαυμασιώτερον*». Ναι, είναι φοβερός ο φόβος του θανάτου, «η αποκαραδοκία του θανάτου», όπως την αποκαλεί ο Απόστολος Παύλος, που την έζησε στις περιοδείες του. «*Όντως φοβερώτατον το του θανάτου μυστήριον*» και «*Θρηνώ και οδύρομαι, όταν εννοήσω τον θάνατον*», ψάλλει

η Εκκλησία. Δεν μένει όμως εκεί. Από τη μια ο **κίνδυνος της απελπισίας** κι από την άλλη το ισχυρότατο όπλο που παραστέκει, την υπερβαίνει και την καταλύει. Διότι ο μέγας αντίπαλός του, που τον έχει κατανικήσει και τον κατάργησε, είναι**ο Χριστός**. Γι` αυτό γράφει ο Άγιος: «*ούτε μνήμης Θεού θαυμασιώτερον*». **Η έννοια του θανάτου από μόνη της, χωρίς Θεό, είναι κόλαση για την ψυχή**.

Δεν αφήνει μόνο του το θάνατο να αλωνίζει τη σκέψη του ανθρώπου. Δεν αφήνει και μόνο του τον άνθρωπο, να βασανίζεται κάτω από την απειλή της αβεβαιότητας και του φόβου του θανάτου. Υπενθυμίζει την καταφυγή στη «*θαυμασιότερη πάντων μνήμη του Θεού*». Στη μνήμη, που δίνει ζωντανή και παρούσα την ελπίδα του ανέλπιστου, την ελπίδα του εν πάση περιπτώσει παρακειμένου θαύματος, την ελπίδα της αληθινής λυτρώσεως, την κατάλυση κάθε φόβου και του φόβου του θανάτου. Που αλλοιώνει τελείως το φόβο, που του κλέβει τα όπλα και τον καθιστά ανίσχυρο και ακόμη, ω του θαύματος, τον μεταβάλλει σε χαρά και βέβαιη και ζωντανή ελπίδα. Συμβαίνει αυτό που λέει ο Απόστολος Παύλος στους Εβραίους: «*Ἔστι δὲ πίστις ἐλπιζομένων ὑπόστασις, πραγμάτων ἔλεγχος οὐ βλεπομένων*» (Εβρ.11,1). Ελπιζομένων υπόστασις: Όχι ελπίδα αναμενόμενη αλλά υφιστάμενη, τουτέστιν παρούσα. Όχι ελπίδα του τύπου «θα πετύχω το λαχείο» αλλά ζωντανή, ήδη βιούμενη.

Ο άγιος Μάξιμος υπήρξε Ομολογητής της πίστεως. Δοκιμάστηκε από τους αιρετικούς, απειλήθηκε, ακρωτηριάστηκε, εξορίστηκε, αλλά δεν πρόδωσε την αγάπη και την πίστη του στο Θεό. Είναι συγκινητική η ταπείνωση του Αγίου, που συνόδεψε όλες τους τις εκφράσεις και κινήσεις, ακόμη και την ώρα που η αδικία εναντίον του ήταν κατάφωρη. Προφανώς, η μνήμη του Θεού, η σταθερή ομολογία και η αληθινή ταπείνωση τον κράτησαν σταθερό στην ομολογία του. Αλλά και αμέτρητοι άγιοι μάρτυρες υπερέβησαν το φόβο του θανάτου στα χρόνια των διωγμών και της Τουρκοκρατίας με την δύναμη της πίστεως. Στις μέρες μας, μαθαίνουμε τα μαρτύρια των Χριστιανών της Συρίας και τους θανάτους, με θαυμαστές χαρακτηριστικές περιπτώσεις ομολογίας πίστεως. Παρόμοια ήταν και του αγίου Ευγενίου Ροντιόνωφ στην Τσετσενία (1996 μ.Χ).

Πού τη βρήκαν τόση δύναμη, για να υπερβούν το φόβο του θανάτου; «*Χριστός ανέστη εκ νεκρών θανάτω θάνατον πατήσας*», μας λέει το αναστάσιμο τροπάριο. Βέβαια, εδώ θάνατος εννοείται καταρχάς ο πνευματικός θάνατος. Αλλά και τη ζωή αυτή, τη φυσική, που μας τη χάρισε ο Χριστός, έχει «χρέος» να μας τη διαφυλάξει, όταν καταφεύγουμε με πίστη σ` αυτόν. Θα προσευχηθούμε, θα τον παρακαλέσουμε, θα ταπεινωθούμε και θα ελπίζουμε στο έλεός του και στην αγάπη του. **Χωρίς Θεό, όμως; Πού η διέξοδος; Πού η ελπίδα;** «*Ιδοὺ νῦν καιρὸς εὐπρόσδεκτος*» (Β΄Κορ.6,2).

Τώρα, που «*αἱ ἡμέραι πονηραί εἰσι*» (Εφεσ.5,16) και προκύπτουν οι αφορμές για περισυλλογή και αυτοέλεγχο, λόγω των πολλών εξωγενών δυσκολιών και

επικείμενων πιθανών δεινών, πέρα από τα προσωπικά του καθενός μας, **ας στρέψουμε το νου και την καρδιά μας μέσα μας, να δούμε τον εαυτό μας και ταπεινά να παραδεχτούμε και να ελεγχθούμε από τα λάθη μας και τις αμαρτίες μας** και με αφορμή την ήδη προϊούσα Νηστεία των Χριστουγέννων, να καταφύγουμε στο πετραχήλι του παπά, να πέσουμε στα πόδια του Χριστού, να ομολογήσουμε τη μηδαμινότητά μας, για να βρούμε την ανάπαυση της ψυχής, την οποία πουθενά αλλού δεν πρόκειται να βρούμε. **Η αγάπη της Εκκλησίας μάς περιμένει.**

Τέλος ο φόβος, τέλος η απελπισία, τέλος τα αδιέξοδα. Δίπλα μας στέκει ο Θεός και περιμένει να τον αγκαλιάσουμε. Μην καθυστερούμε. Το μέλλον είναι άδηλο και η αναβολή ο όντως θάνατος. Και κατά τον **άγιο Ιωάννη το Χρυσόστομο**: «***Ου το αποθανείν κακόν, αλλά το κακώς αποθανείν***». Γιατί να αδικήσουμε τον εαυτό μας με το «κακώς αποθανείν»; Ας τρέξουμε, λοιπόν, αδέλφια μου, ας τρέξουμε!

Κιλκίς, 23-11-1015